

บทที่ 5

ต้นทุนและผลตอบแทน

เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 และข้อที่ 3 คือ เพื่อทราบต้นทุนและผลตอบแทนจากการตัดสินใจปลูกพืชเศรษฐกิจของเกษตรกรจังหวัดเชียงราย โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วนด้วยกันคือ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนและผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจากการลงทุนปลูกยางพาราตลอดอายุโครงการ 25 ปีและส่วนที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนและผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจากการปลูกพืชเศรษฐกิจอายุสั้นอื่นๆ อันได้แก่ ข้าวเหนียวนาปีข้าวเจ้านาปรัง ข้าวเหนียวนาปรัง แตงโม ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเขียว และหอมแดง โดยมีรายละเอียดต่างๆดังนี้

5.1 ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกยางพาราของเกษตรกรตัวอย่างในฟาร์มขนาดต่างๆ

ในการศึกษาต้นทุนผลตอบแทนยางพาราประจำปีการเพาะปลูกที่ 2553/2554 ได้แบ่งช่วงเวลาในการลงทุนออกเป็น 9 ช่วงช่วงละ 3 ปีตลอดอายุโครงการ (รายละเอียดในบทที่ 3) ซึ่งในแต่ละช่วงเวลาจะมีต้นทุน ผลตอบแทนที่แตกต่างกัน เพื่อให้เห็นต้นทุนและผลตอบแทนในช่วงต่างๆชัดเจนยิ่งขึ้นผู้ศึกษาแบ่งต้นทุนออกเป็น 4 ประเภทด้วยกันคือ ต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร ต้นทุนที่เป็นตัวเงิน และต้นทุนที่ไม่เป็นตัวเงิน (แรงงานครัวเรือน) การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนตลอดช่วงเวลา 27 ปี ได้มีการกำหนดข้อสมมุติฐานด้านข้อมูลไว้ในหัวข้อที่ 3.3.2.2 ในบทที่ 3

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรในพื้นที่ทำการแปรรูปยางพาราออกเป็น 2 ประเภทคือ ยางแผ่นดิบและยางก้อนถ้วย ซึ่งในการทำการผลิตดังกล่าวมีการใช้ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ในช่วงที่ 1 (ปีที่ 0-3) คือช่วงเริ่มแรกในการลงทุนจะมีต้นทุนมากกว่าทุกๆช่วง ซึ่งจะประกอบไปด้วย ต้นทุนค่าเครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้ในการปรับพื้นที่ก่อนปลูก ค่าต้นพันธุ์ ค่าปุ๋ย ค่าสารเคมีและค่าแรงงานต่างๆ เมื่อเข้าสู่ช่วงที่ 2 (ปีที่ 4-7) ต้นทุนค่าเตรียมพื้นที่ก่อนปลูก ค่าพันธุ์ ค่าแรงงานในการปลูกจะหายไปเหลือไว้แต่เพียงค่าปุ๋ย ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและค่าแรงงานในการดูแลรักษา แต่อย่างไรก็ตามตลอด 7 ปีนี้เกษตรกรไม่มีรายได้จากการผลิตดังกล่าว แต่จะเริ่มมีรายได้เมื่อเข้าสู่ช่วงปีที่ 3 เป็นต้นไป เมื่อเข้าสู่ช่วงที่ 3-9 (ปีที่ 8-24) เกษตรกรจะเริ่มลงทุนค่าเครื่องมือเครื่องจักรในการกรีดยางและแปรรูปยางพาราอีกครั้ง ประกอบไปด้วย ค่ามีดกรีดยาง ชุดถ้วยรองน้ำยาง ถังใส่น้ำยาง กรดซัลฟอนิก ไฟฉายคาดหน้าผาก ตะแกรงกรองน้ำยาง ถาด เกษตรกรจะเปลี่ยนหรือซื้อเพื่อซ่อมแซมเปลี่ยนใหม่ทุกๆ 5 ปี ทำให้ต้นทุนทางด้านเครื่องมือในการกรีดยางมีการเพิ่มขึ้นลดลงตามไปด้วย

ยกเว้นเครื่องรีดยางเรียบและเครื่องรีดดอกยางเท่านั้นที่เกษตรกรจะซื้อเมื่อเริ่มลงทุน (สำหรับเกษตรกรที่ผลิตยางแผ่นดิบ)นอกจากต้นทุนการผลิตที่แตกต่างกันแล้วผลตอบแทนจากการผลิตยางพาราทั้ง 2 ประเภทยังแตกต่างกันด้วย ซึ่งโดยทั่วไปแล้วยางแผ่นดิบจะมีราคาสูงกว่ายางก้อนถ้วย ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ในปีการเพาะปลูก 2553/2554 เกษตรกรจะขายยางแผ่นดิบได้กิโลกรัมละ 61 บาท และขายยางก้อนถ้วยได้กิโลกรัมละ 37 บาท ในทุกขนาดฟาร์ม (ตารางที่ 5.1-5.6)

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรทั้ง 3 ฟาร์มมีการลงทุนในช่วงปีที่ 1 มากที่สุด รองลงมาคือ ช่วงเวลาที่ 3-9 คือช่วงเวลาที่ยางพาราให้ผลผลิต การลงทุนดังกล่าวประกอบไปด้วยต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดและต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดแตกต่างกันไปในแต่ละช่วงเวลา จากการลงทุนดังกล่าวทำให้ทราบว่า เกษตรกรที่ทำการผลิตยางแผ่นดิบในฟาร์มขนาดเล็กมีต้นทุนรวมเฉลี่ยและต้นทุนผันแปรเฉลี่ยสูงที่สุดในช่วงปีที่ 1 เท่ากับ 16,568.21 บาทต่อไร่และ 3,608.75 บาทต่อไร่ตามลำดับ ต้นทุนดังกล่าวประกอบไปด้วยค่าเตรียมพื้นที่ก่อนปลูก ค่าต้นพันธุ์และค่าแรงงานในการปลูก ต้นทุนดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นอีกครั้งในช่วงปีที่ 3 ซึ่งเป็นช่วงที่ยางพาราให้ผลผลิต ดังนั้นเกษตรกรจึงมีต้นทุนค่าปุ๋ย ค่าเครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้ในการกรีดยางและแปรรูปยางพาราทำให้เกษตรกรมีต้นทุนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 1,553.62 บาทต่อไร่และต้นทุนคงที่เฉลี่ยเท่ากับ 370.03 บาทต่อไร่ และต้นทุนผันแปรเฉลี่ยเท่ากับ 1,057.08 บาทต่อไร่ ทางด้านรายได้พบว่า เกษตรกรขาดทุนจากการทำการผลิตในช่วงปีที่ 1-2 และเริ่มมีรายได้อีกครั้งในช่วงที่ 3 ซึ่งเป็นช่วงที่ยางพาราให้ผลผลิต โดยมีรายได้สุทธิเฉลี่ยสูงที่สุดในช่วงที่ 5 เท่ากับ 8,266.61 บาทต่อไร่และน้อยที่สุดในช่วงที่ 9 เท่ากับ 5,134.75 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.1)

การลงทุนปลูกยางพาราเพื่อผลผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กให้ผลตอบแทนคุ้มค่าในการลงทุนเนื่องจากการลงทุนครั้งนี้มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวก โดยมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 22,116.93 บาท (ตารางที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1 ต้นทุนและผลตอบแทนต่อไร่ เฉลี่ยต่อปีในแต่ละช่วง จากกิจกรรมการผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็ก

กิจกรรมการผลิต	ช่วงเวลา								
	(n = 7)								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ผลผลิต ราคา รายได้									
- ผลผลิต/ไร่ (ก.ก./ปี)			123.41	129.86	159.57	155.97	130.08	111.64	105.52
- ราคาขาย (บาท/ก.ก.)			61	61	61	61	61	61	61
- รายได้ (บาท/ไร่)			7,528.17	7,921.29	9,733.86	9,514.06	7,934.84	6,810.25	6,436.95
ต้นทุน									
- ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสด (บาท/ปี)	12,819.84		370.03	198.19	246.80	198.33	231.48	189.19	75.76
ค่าเครื่องมือเครื่องจักร	12,819.84		370.03	198.19	246.80	198.33	231.48	189.19	75.76
- ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด (บาท/ไร่)	3,607.75	1,197.29	1,057.08	1,091.94	1,091.94	1,091.94	1,091.94	1,091.94	1,091.94
ค่าต้นทุนปุ๋ยและเตรียมพื้นที่	1,673.41								
ค่าน้ำ	453.04	521.96	520.48	558.57	558.57	558.57	558.57	558.57	558.57
ค่าสารเคมีและอื่นๆ	285.14	256.18	175.81	172.57	172.57	172.57	172.57	172.57	172.57
ค่าแรงงานในการเตรียมดิน/ขุดหลุม	562.60								
ค่าแรงงานในการปลูก ปลูกซ่อม	220.46								

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

กิจกรรมการผลิต	ช่วงเวลา								
	(n = 7)								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ย,ดูแลรักษา,กรีดยาง	332.84	340.58	262.72	62.72	262.72	62.72	262.72	262.72	262.72
ค่าแรงงาน/ค่าใช้จ่ายในการขนส่งเพื่อขาย			19.51	19.51	19.51	19.51	19.51	19.51	19.51
ค่าน้ำมันและไฟฟ้า	80.25	78.57	78.57	78.57	78.57	78.57	78.57	78.57	78.57
- ต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด (บาท/ไร่)	139.63	86.75	123.50	123.50	123.50	123.50	123.50	123.50	125.50
แรงงานครัวเรือน	139.63	86.75	123.50	123.50	123.50	123.50	123.50	123.50	125.50
- ต้นทุนรวมทั้งหมด (บาท/ปี)	16,568.21	1,286.04	1,553.62	1,417.63	1,467.24	1,419.77	1,453.92	1,412.62	1,302.20
- ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดรวม (บาท/ปี)	3,608.75	1,199.29	1,060.08	1,095.94	1,096.94	1,097.94	1,098.94	1,099.94	1,100.94
- รายได้เหนือต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด(บาท/ปี)	-3,608.75	-1,199.29	6,468.09	6,825.35	8,636.92	8,416.12	6,835.90	5,710.31	5,336.01
- รายได้สุทธิ (บาท/ปี)	16,568.21	1,286.04	5,974.56	6,503.66	8,266.61	8,094.30	6,480.92	5,397.62	5,134.75
- มูลค่าปัจจุบันรายได้เหนือต้นทุนผันแปรที่เป็นเงิน สด (บาท/ปี)	-3,607.73	-1,197.28	6,100.89	6,631.33	8,395.03	8,223.90	6,611.46	5,528.91	5,269.02
- มูลค่าปัจจุบันของรายได้สุทธิ (บาท/ปี)	- 4,242.85	- 1,796.79	5,094.60	5,796.88	7,511.97	7,389.31	5,743.72	4,703.76	4,557.00
- มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (บาท/ปี)									22,116.93

ที่มา: จากการวิเคราะห์

หมายเหตุ *ค่าขนส่งในการขาย หมายถึง ค่าแรงงานและค่ารถหรือค่าจ้างเพื่อนำยางพาราไปขาย

จากการศึกษาเกษตรกรที่ผลิตยางก้อนถ้วยในฟาร์มขนาดเล็ก พบว่า เกษตรกรมีต้นทุนรวมเฉลี่ยและต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ยสูงสุดในช่วงปีที่ 1 เท่ากับ 9,138.58 บาทต่อไร่และ 2,809.69 บาทต่อไร่ตามลำดับ ต้นทุนดังกล่าวประกอบไปด้วยค่าเตรียมพื้นที่ก่อนปลูก ค่าต้นพันธุ์และค่าแรงงานในการปลูก ซึ่งต้นทุนดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นอีกครั้งในช่วงปีที่ 3 ซึ่งเป็นช่วงที่ยางพาราให้ผลผลิต ดังนั้นเกษตรกรจึงมีต้นทุนค่าปุ๋ย ค่าเครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้ในการกรีดยางและแปรรูปยางพาราทำให้เกษตรกรมีต้นทุนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 1,785.58 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่เฉลี่ยเท่ากับ 400.37 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ยเท่ากับ 1,261.32 บาทต่อไร่ ทางค้าขายได้พบว่าเกษตรกรขาดทุนจากการทำการทำสวนยางพาราในช่วงปีที่ 1-2 และเริ่มมีรายได้อีกครั้งในช่วงที่ 3 ซึ่งเป็นช่วงที่ยางพาราให้ผลผลิต โดยมีรายได้สุทธิเฉลี่ยสูงสุดในช่วงที่ 5 เท่ากับ 5,894.58 บาทต่อไร่ และน้อยที่สุดในช่วงที่ 9 เท่ากับ 3,021.56 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.2)

การลงทุนปลูกยางพาราเพื่อผลิตยางก้อนถ้วยของเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กให้ผลตอบแทนคุ้มค่าในการลงทุนเนื่องจากการลงทุนครั้งนี้มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวก โดยมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 14,531.48 บาท (ตารางที่ 5.2)

จากการศึกษาเกษตรกรที่ผลิตยางแผ่นดิบในฟาร์มขนาดกลาง พบว่า เกษตรกรมีต้นทุนรวมเฉลี่ยและต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ยสูงสุดในช่วงปีที่ 1 เท่ากับ 15,287.61 บาทต่อไร่และ 3,986.52 บาทต่อไร่ตามลำดับ ต้นทุนดังกล่าวประกอบไปด้วยค่าเตรียมพื้นที่ก่อนปลูก ค่าต้นพันธุ์และค่าแรงงานในการปลูก ซึ่งต้นทุนดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นอีกครั้งในช่วงปีที่ 3 ซึ่งเป็นช่วงที่ยางพาราให้ผลผลิต ดังนั้นเกษตรกรจึงมีต้นทุนค่าปุ๋ย ค่าเครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้ในการกรีดยางและแปรรูปยางพาราทำให้เกษตรกรมีต้นทุนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 3,429.64 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่เฉลี่ยเท่ากับ 411.25 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ยเท่ากับ 1,329.15 บาทต่อไร่ ทางค้าขายได้พบว่าเกษตรกรขาดทุนจากการทำการทำสวนยางพาราในช่วงปีที่ 1-2 และเริ่มมีรายได้อีกครั้งในช่วงที่ 3 ซึ่งเป็นช่วงที่ยางพาราให้ผลผลิต โดยมีรายได้สุทธิเฉลี่ยสูงสุดในช่วงที่ 5 เท่ากับ 6,430.88 บาทต่อไร่ และน้อยที่สุดในช่วงที่ 8 เท่ากับ 3,616.59 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.3)

การลงทุนปลูกยางพาราเพื่อผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กให้ผลตอบแทนคุ้มค่าในการลงทุนเนื่องจากการลงทุนครั้งนี้มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวก โดยมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 23,038.80 บาท (ตารางที่ 5.3)

ตารางที่ 5.2 ต้นทุนและผลตอบแทนต่อไร่ เฉลี่ยต่อปีในแต่ละช่วง จากกิจกรรมการผลิตยางก้อนถ้วยของเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็ก

กิจกรรมการผลิต	ช่วงเวลา								
	(n = 4)								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ผลผลิต ราคา รายได้									
- ผลผลิต/ไร่ (ก.ก./ปี)			148.80	156.79	193.65	189.55	157.14	132.86	126.54
- ราคาขายเฉลี่ย (บาท/ก.ก.)			37	37	37	37	37	37	37
- รายได้ (บาท/ไร่)			5,505.77	5,801.32	7,164.96	7,013.35	5,814.22	4,915.88	4,682.02
ต้นทุน									
- ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสด (บาท/ปี)	6,092.50		400.37	198.20	250.95	218.38	234.29	250.25	269.25
ค่าเครื่องมือเครื่องจักร	6,092.50		400.37	198.20	250.95	218.38	234.29	250.25	269.25
- ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด (บาท/ไร่)	2,809.69	1,029.30	1,261.32	1,262.32	895.54	1,264.32	1,265.32	1,266.32	1,267.32
ค่าต้นทุนปุ๋ยและเตรียมพื้นที่	1,132.22								
ค่าปุ๋ย	200.28	253.33	521.94	521.94	154.17	521.94	521.94	521.94	521.94
ค่าสารเคมีและอื่นๆ	235.69	262.55	192.18	192.18	192.18	192.18	192.18	192.18	192.18
ค่าแรงงานในการเตรียมดิน/ขุดหลุม	420.83								
ค่าแรงงานในการปลูก ปลูกซ่อม	144.10								

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

กิจกรรมการผลิต	ช่วงเวลา (n = 4)								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ย,ดูแลรักษา,กรีดยาง	439.17	393.08	398.09	398.09	398.09	398.09	398.09	398.09	398.09
ค่าแรงงาน/ค่าใช้จ่ายในการขนส่งเพื่อขาย			22.22	22.22	22.22	22.22	22.22	22.22	22.22
ค่าน้ำมันและไฟฟ้า	236.39	118.33	123.89	123.89	123.89	123.89	123.89	123.89	123.89
- ต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด (บาท/ไร่)	236.39	118.33	123.89	123.89	123.89	123.89	123.89	123.89	123.89
แรงงานครัวเรือน	155.21	96.90	76.36	76.36	76.36	76.36	76.36	76.36	76.36
- ต้นทุนรวมทั้งหมด (บาท/ปี)	9,138.58	1,147.63	1,785.58	1,584.41	1,270.38	1,606.59	1,623.50	1,640.46	1,660.46
- ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดรวม (บาท/ปี)	2,809.69	1,029.30	1,261.32	1,262.32	895.54	1,264.32	1,265.32	1,266.32	1,267.32
- รายได้เหนือต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด (บาท/ปี)	-2,809.69	-1,029.30	4,244.44	4,538.99	6,269.41	5,749.03	4,548.90	3,649.56	3,414.70
- รายได้สุทธิ (บาท/ปี)	-9,138.58	-1,147.63	3,720.19	4,216.90	5,894.58	5,406.76	4,190.72	3,275.41	3,021.56
- มูลค่าปัจจุบันรายได้เหนือต้นทุนผันแปรที่ เป็นเงินสด(บาท/ปี)	-2,640.35	-885.28	3,984.60	4,482.32	5,793.22	5,674.18	4,459.13	3,544.83	3,291.97
- มูลค่าปัจจุบันของรายได้สุทธิ (บาท/ปี)	-3,029.05	-1,225.88	3,264.18	9,364.07	5,222.21	5,135.74	3,904.79	2,974.53	2,702.67
- มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (บาท/ปี)									14,531.48

ที่มา: จากการวิเคราะห์

หมายเหตุ *ค่าขนส่งในการขาย หมายถึง ค่าแรงงานและค่ารถหรือค่าจ้างเพื่อนำยางพาราไปขาย

ตารางที่ 5.3 ต้นทุนและผลตอบแทนต่อไร่ เฉลี่ยต่อปีในแต่ละช่วง จากกิจกรรมการผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลาง

กิจกรรมการผลิต	ช่วงเวลา								
	(n = 4)								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ผลผลิต ราคา รายได้									
- ผลผลิต/ไร่ (ก.ก./ปี)			124.28	130.73	160.17	156.84	130.95	111.51	114.81
- ราคาขาย (บาท/ก.ก.)			61	61	61	61	61	61	61
- รายได้ (บาท/ไร่)			7,581.25	7,974.36	9,770.47	9,567.14	7,987.92	6,801.81	7,003.21
ต้นทุน									
- ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสด (บาท/ปี)	6,863.94		411.25	217.35	267.19	212.33	252.14	209.01	279.63
ค่าเครื่องมือเครื่องจักร	6,863.94		411.25	217.35	267.19	212.33	252.14	209.01	279.63
- ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด (บาท/ไร่)	3,986.52	1,463.32	1,329.15	1,355.62	1,356.16	1,386.74	1,371.45	1,372.45	1,373.45
ค่าต้นทุนปุ๋ยและเตรียมพื้นที่	1,869.82								
ค่าปุ๋ย	502.48	528.25	517.76	517.76	548.72	564.20	564.20	564.20	564.20
ค่าสารเคมีและอื่นๆ	348.45	299.66	270.62	306.65	271.99	284.46	268.17	268.17	268.17
ค่าแรงงานในการเตรียมดิน/ขุดหลุม	334.43								
ค่าแรงงานในการปลูก ปลูกซ่อม	216.68								

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

กิจกรรมการผลิต	ช่วงเวลา (n = 4)								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ย,ดูแลรักษา,กรีดยาง	436.89	391.72	414.41	402.83	402.83	402.83	402.83	402.83	402.83
ค่าแรงงาน/ค่าใช้จ่ายในการขนส่งเพื่อขาย			21.79	21.79	21.79	21.79	21.79	21.79	21.79
ค่าน้ำมันและไฟฟ้า	276.77	241.69	101.58	102.59	105.84	107.46	107.46	107.46	107.46
- ต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด (บาท/ไร่)	225.32	174.76	180.04	180.04	180.04	180.04	180.04	180.04	180.04
แรงงานครัวเรือน	225.32	174.76	180.04	180.04	180.04	180.04	180.04	180.04	180.04
- ต้นทุนรวมทั้งหมด (บาท/ปี)	15,287.61	3,276.16	3,429.64	3,288.67	3,339.59	3,345.89	3,355.13	3,313.99	3,386.62
- ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดรวม (บาท/ปี)	3,986.52	1,463.32	1,329.15	1,355.62	1,356.16	1,386.74	1,371.45	1,372.45	1,373.45
- รายได้เหนือต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด (บาท/ปี)	-3,986.52	-1,463.32	6,252.10	6,618.74	8,414.31	8,180.40	6,616.47	5,429.36	5,629.75
- รายได้สุทธิ (บาท/ปี)	-15,287.61	-3,276.16	4,151.62	4,685.69	6,430.88	6,221.25	4,632.79	3,487.82	3,616.59
- มูลค่าปัจจุบันรายได้เหนือต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด(บาท/ปี)	- 3,765.07	- 1,223.93	5,990.62	6,552.51	8,350.67	8,198.69	6,653.03	5,453.17	5,583.85
- มูลค่าปัจจุบันของรายได้สุทธิ (บาท/ปี)	- 3,029.05	- 1,225.88	3,264.18	3,964.07	5,222.21	5,135.74	3,904.79	2,974.53	2,702.67
- มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (บาท/ปี)									23,038.80

ที่มา: จากการวิเคราะห์

หมายเหตุ * ค่าขนส่งในการขาย หมายถึง ค่าแรงงานและค่ารถหรือค่าจ้างเพื่อนำยางพาราไปขาย

จากการศึกษาเกษตรกรที่ผลิตยางก้อนถ้วยในฟาร์มขนาดกลาง พบว่า เกษตรกรมีต้นทุนรวมเฉลี่ยและต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ยสูงสุดในช่วงปีที่ 1 เท่ากับ 8,279.71 บาทต่อไร่และ 3,251.77 บาทต่อไร่ตามลำดับ ต้นทุนดังกล่าวประกอบไปด้วยค่าเตรียมพื้นที่ก่อนปลูก ค่าต้นพันธุ์และค่าแรงงานในการปลูก ซึ่งต้นทุนดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นอีกครั้งในช่วงปีที่ 3 ซึ่งเป็นช่วงที่ยางพาราให้ผลผลิต ดังนั้นเกษตรกรจึงมีต้นทุนค่าปุ๋ย ค่าเครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้ในการกรีดยางและแปรรูปยางพาราทำให้เกษตรกรมีต้นทุนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 3,069.69 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่เฉลี่ยเท่ากับ 368.52 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ยเท่ากับ 1,211.30 บาทต่อไร่ ทางด้วยรายได้พบว่า เกษตรกรขาดทุนจากการทำการทำสวนยางพาราในช่วงปีที่ 1-2 และเริ่มมีรายได้อีกครั้งในช่วงที่ 3 ซึ่งเป็นช่วงที่ยางพาราให้ผลผลิต โดยมีรายได้สุทธิเฉลี่ยสูงสุดในช่วงที่ 5 เท่ากับ 5,681.37 บาทต่อไร่ และน้อยที่สุดในช่วงที่ 9 เท่ากับ 2,222.56 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.4)

การลงทุนปลูกยางพาราเพื่อผลิตยางก้อนถ้วยของเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางให้ผลตอบแทนคุ้มค่าในการลงทุนเนื่องจากการลงทุนครั้งนี้มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวก โดยมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 27,428.94 บาท (ตารางที่ 5.4)

จากการศึกษาเกษตรกรที่ผลิตยางยางแผ่นดิบในฟาร์มขนาดใหญ่ พบว่า เกษตรกรมีต้นทุนรวมเฉลี่ยและต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ยสูงสุดในช่วงปีที่ 1 เท่ากับ 7,944.70 บาทต่อไร่และ 3,535.90 บาทต่อไร่ตามลำดับ ต้นทุนดังกล่าวประกอบไปด้วยค่าเตรียมพื้นที่ก่อนปลูก ค่าต้นพันธุ์และค่าแรงงานในการปลูก ซึ่งต้นทุนดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นอีกครั้งในช่วงปีที่ 3 ซึ่งเป็นช่วงที่ยางพาราให้ผลผลิต ดังนั้นเกษตรกรจึงมีต้นทุนค่าปุ๋ย ค่าเครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้ในการกรีดยางและแปรรูปยางพาราทำให้เกษตรกรมีต้นทุนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 1,713.39 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่เฉลี่ยเท่ากับ 410.22 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ยเท่ากับ 1,089.19 บาทต่อไร่ ทางด้วยรายได้พบว่า เกษตรกรขาดทุนจากการทำการทำสวนยางพาราในช่วงปีที่ 1-2 และเริ่มมีรายได้อีกครั้งในช่วงที่ 3 ซึ่งเป็นช่วงที่ยางพาราให้ผลผลิต โดยมีรายได้สุทธิเฉลี่ยสูงสุดในช่วงที่ 5 เท่ากับ 8,126.17 บาทต่อไร่ และน้อยที่สุดในช่วงที่ 8 เท่ากับ 3,875.06 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.5)

การลงทุนปลูกยางพาราเพื่อผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่ให้ผลตอบแทนคุ้มค่าในการลงทุนเนื่องจากการลงทุนครั้งนี้มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวก โดยมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 29,216.31 บาท (ตารางที่ 5.5)

ตารางที่ 5.4 ต้นทุนและผลตอบแทนต่อไร่ เฉลี่ยต่อปีในแต่ละช่วง จากกิจกรรมการผลิตยางก้อนถ้วยของเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลาง

กิจกรรมการผลิต	ช่วงเวลา (n = 11)								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ผลผลิต ราคา รายได้									
- ผลผลิต/ไร่ (ก.ก./ปี)			184.91	197.70	238.18	232.81	194.82	165.94	144.92
- ราคาขายเฉลี่ย (บาท/ก.ก.)			37	37	37	37	37	37	37
- รายได้ (บาท/ไร่)			6,841.54	7,315.06	8,812.79	8,614.00	7,208.46	6,139.93	5,361.99
ต้นทุน									
- ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสด (บาท/ปี)	1,495.80		368.52	179.21	230.54	194.01	214.34	167.21	230.54
ค่าเครื่องมือเครื่องจักร	1,495.80		368.52	179.21	230.54	194.01	214.34	167.21	230.54
- ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด (บาท/ไร่)	3,251.77	1,036.62	1,211.30	1,196.30	1,311.15	1,193.46	1,197.88	1,195.46	1,315.15
ค่าต้นพันธุ์และเตรียมพื้นที่	1,134.47								
ค่านุ้ย	322.96	212.71	384.79	384.79	384.79	384.79	384.79	384.79	384.79
ค่าสารเคมีและอื่นๆ	156.95	135.00	143.75	147.45	266.14	147.45	150.87	147.45	266.14
ค่าแรงงานในการเตรียมดิน/ขุดหลุม	406.55								
ค่าแรงงานในการปลูก ปลูกซ่อม	450.50								

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

กิจกรรมการผลิต	ช่วงเวลา (n = 11)								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ย,ดูแลรักษา,กรีดยาง	524.02	524.02	538.91	519.22	514.38	514.38	514.38	514.38	514.38
ค่าแรงงาน/ค่าใช้จ่ายในการขนส่งเพื่อขาย			15.89	15.89	15.89	15.89	15.89	15.89	15.89
ค่าน้ำมันและไฟฟ้า	255.32	162.89	124.96	124.96	124.96	124.96	124.96	124.96	124.96
- ต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด (บาท/ไร่)	140.19	100.06	139.29	139.29	139.29	139.29	139.29	139.29	139.29
แรงงานครัวเรือน	140.19	100.06	139.29	139.29	139.29	139.29	139.29	139.29	139.29
- ต้นทุนรวมทั้งหมด (บาท/ปี)	8,279.71	2,273.36	3,069.69	2,850.40	3,131.42	2,859.52	2,888.68	2,836.72	3,139.42
- ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดรวม (บาท/ปี)	3,251.77	1,036.62	1,211.30	1,196.30	1,311.15	1,193.46	1,197.88	1,195.46	1,315.15
- รายได้เหนือต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด(บาท/ปี)	-3,251.77	-1,036.62	5,630.24	6,118.75	7,501.64	7,420.53	6,010.57	4,944.47	4,046.83
- รายได้สุทธิ (บาท/ปี)	- 8,279.71	- 2,273.36	3,771.85	4,464.66	5,681.37	5,754.48	4,319.77	3,303.21	2,222.56
- มูลค่าปัจจุบันรายได้เหนือต้นทุนผันแปรที่เป็นเงิน สด(บาท/ปี)	- 3,250.77	- 1,034.62	5,264.85	5,951.55	7,275.96	7,232.49	5,803.11	4,785.10	3,825.34
- มูลค่าปัจจุบันของรายได้สุทธิ (บาท/ปี)	- 4,213.38	- 1,652.91	5,556.36	6,118.25	7,916.41	7,764.43	6,218.77	5,018.91	5,147.59
- มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (บาท/ปี)									27,428.94

ที่มา: จากการวิเคราะห์

หมายเหตุ *ค่าขนส่งในการขาย หมายถึง ค่าแรงงานและค่ารถหรือค่าจ้างเพื่อนำยางพาราไปขาย

ตารางที่ 5.5 ต้นทุนและผลตอบแทนต่อไร่ เฉลี่ยต่อปีในแต่ละช่วง จากกิจกรรมการผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่

กิจกรรมการผลิต	ช่วงเวลา (n = 2)								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ผลผลิต ราคา รายได้									
- ผลผลิต/ไร่ (ก.ก./ปี)			123.22	129.67	159.11	155.78	129.89	110.44	88.63
- ราคาขาย (บาท/ก.ก.)			61	61	61	61	61	61	61
- รายได้ (บาท/ไร่)			7,516.56	7,909.67	9,705.78	9,502.44	7,923.22	6,737.11	5,406.49
ต้นทุน									
- ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสด (บาท/ปี)	4,184.84		410.22	239.29	274.43	294.69	222.26	230.12	222.26
ค่าเครื่องมือเครื่องจักร	4,184.84		410.22	239.29	274.43	294.69	222.26	230.12	222.26
- ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด (บาท/ไร่)	3,535.90	949.91	1,089.19	1,090.19	1,091.19	1,092.19	1,093.19	1,094.19	1,095.19
ค่าต้นพันธุ์และเตรียมพื้นที่	1,558.33								
ค่าปุ๋ย	316.67	283.33	416.67	416.67	416.67	416.67	416.67	416.67	416.67
ค่าสารเคมีและอื่นๆ	170.83	145.83	120.83	120.83	120.83	120.83	120.83	120.83	120.83
ค่าแรงงานในการเตรียมดิน/ขุดหลุม	208.33								
ค่าแรงงานในการปลูก ปลูกซ่อม	666.67								

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

กิจกรรมการผลิต	ช่วงเวลา								
	(n = 2)								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ย,ดูแลรักษา,กรีดยาง	428.65	364.58	395.83	395.83	395.83	395.83	395.83	395.83	395.83
ค่าแรงงาน/ค่าใช้จ่ายในการขนส่งเพื่อขาย			19.53	19.53	19.53	19.53	19.53	19.53	19.53
ค่าน้ำมันและไฟฟ้า	185.42	154.17	133.33	133.33	133.33	133.33	133.33	133.33	133.33
- ต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด (บาท/ไร่)	223.96	163.19	213.98	213.98	213.98	213.98	213.98	213.98	213.98
แรงงานครัวเรือน	223.96	163.19	213.98	213.98	213.98	213.98	213.98	213.98	213.98
- ต้นทุนรวมทั้งหมด (บาท/ปี)	7,944.70	1,113.10	1,713.39	1,543.46	1,579.61	1,600.86	1,529.43	1,538.30	1,531.43
- ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดรวม (บาท/ปี)	3,535.90	949.91	1,089.19	1,090.19	1,091.19	1,092.19	1,093.19	1,094.19	1,095.19
- รายได้เหนือต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด(บาท/ปี)	-3,535.90	-949.91	6,427.36	6,819.47	8,614.58	8,410.25	6,830.03	5,642.92	4,311.29
- รายได้สุทธิ (บาท/ปี)	-7,944.70	-1,113.10	5,803.17	6,366.21	8,126.17	7,901.58	6,393.79	5,198.81	3,875.06
- มูลค่าปัจจุบันรายได้เหนือต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด(บาท/ปี)	-3,471.89	- 947.92	6,020.00	6,584.38	8,345.08	8,193.70	6,580.32	5,420.52	4,097.97
- มูลค่าปัจจุบันของรายได้สุทธิ (บาท/ปี)	-4,018.09	-1,433.35	5,073.56	5,808.87	7,534.43	7,434.80	5,787.33	4,654.18	3,339.49
- มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (บาท/ปี)									29,216.31

ที่มา: จากการวิเคราะห์

หมายเหตุ * ค่าขนส่งในการขาย หมายถึง ค่าแรงงานและค่ารถหรือค่าจ้างเพื่อนำยางพาราไปขาย

จากการศึกษาเกษตรกรที่ผลิตยางก้อนถ้วยในฟาร์มขนาดใหญ่ พบว่า เกษตรกรมีต้นทุนรวมเฉลี่ยและต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ยสูงสุดในช่วงปีที่ 1 เท่ากับ 6,452.55 บาทต่อไร่และ 3,754.04 บาทต่อไร่ตามลำดับ ต้นทุนดังกล่าวประกอบไปด้วยค่าเตรียมพื้นที่ก่อนปลูก ค่าต้นพันธุ์และค่าแรงงานในการปลูก ซึ่งต้นทุนดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นอีกครั้งในช่วงปีที่ 3 ซึ่งเป็นช่วงที่ยางพาราให้ผลผลิต ดังนั้นเกษตรกรจึงมีต้นทุนค่าปุ๋ย ค่าเครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้ในการกรีดยางและแปรรูปยางพาราทำให้เกษตรกรมีต้นทุนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 1,582.07 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่เฉลี่ยเท่ากับ 200.99 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ยเท่ากับ 1,227.23 บาทต่อไร่ ทางด้านรายได้พบว่าเกษตรกรขาดทุนจากการทำการทำสวนยางพาราในช่วงปีที่ 1-2 และเริ่มมีรายได้อีกครั้งในช่วงที่ 3 ซึ่งเป็นช่วงที่ยางพาราให้ผลผลิต โดยมีรายได้สุทธิเฉลี่ยสูงสุดในช่วงที่ 5 เท่ากับ 8,465.27 บาทต่อไร่ และน้อยที่สุดในช่วงที่ 9 เท่ากับ 4,390.73 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.6)

การลงทุนปลูกยางพาราเพื่อผลิตยางก้อนถ้วยของเกษตรกรในฟาร์มใหญ่กลางให้ผลตอบแทนคุ้มค่าในการลงทุนเนื่องจากการลงทุนครั้งนี้มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวก โดยมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 34,461.61 บาท (ตารางที่ 5.6)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 5.6 ต้นทุนและผลตอบแทนต่อไร่ เฉลี่ยต่อปีในแต่ละช่วง จากกิจกรรมการผลิตยางก้อนถ้วยของเกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่

กิจกรรมการผลิต	ช่วงเวลา								
	(n = 1)								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ผลผลิต ราคา รายได้									
- ผลผลิต/ไร่ (ก.ก./ปี)			209.48	220.43	270.49	264.82	220.81	187.76	160.06
- ราคาขายเฉลี่ย (บาท/ก.ก.)			37	37	37	37	37	37	37
- รายได้ (บาท/ไร่)			7,750.68	8,156.03	10,008.09	9,798.42	8,170.01	6,946.96	5,922.13
ต้นทุน									
- ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสด (บาท/ปี)	2,398.75		200.99	134.09	159.74	149.03	144.38	124.03	144.33
ค่าเครื่องมือเครื่องจักร	2,398.75		200.99	134.09	159.74	149.03	144.38	124.03	144.33
- ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด (บาท/ไร่)	3,758.04	780.86	1,227.23	1,228.23	1,229.23	1,230.23	1,231.23	1,232.23	1,233.23
ค่าต้นพันธุ์และเตรียมพื้นที่	1,539.42								
ค่าปุ๋ย	258.97		428.08	428.08	428.08	428.08	428.08	428.08	428.08
ค่าสารเคมีและอื่นๆ	153.85	153.85	132.69	132.69	132.69	132.69	132.69	132.69	132.69
ค่าแรงงานในการเตรียมดิน/ขุดหลุม	365.38								
ค่าแรงงานในการปลูก ปลูกซ่อม	721.47								

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

กิจกรรมการผลิต	ช่วงเวลา									
	(n = 1)									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
ค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ย,ดูแลรักษา,กรีดยาง	564.10	471.16	490.38	490.38	490.38	490.38	490.38	490.38	490.38	490.38
ค่าแรงงาน/ค่าใช้จ่ายในการขนส่งเพื่อขาย			19.23	19.23	19.23	19.23	19.23	19.23	19.23	19.23
ค่าน้ำมันและไฟฟ้า	153.85	153.85	153.85	153.85	153.85	153.85	153.85	153.85	153.85	153.85
- ต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด (บาท/ไร่)	295.75	76.28	153.85	153.85	153.85	153.85	153.85	153.85	153.85	153.85
แรงงานครัวเรือน	157.05	76.28	176.28	176.28	176.28	176.28	176.28	176.28	176.28	176.28
- ต้นทุนรวมทั้งหมด (บาท/ปี)	6,452.55	857.14	1,582.07	1,516.16	1,542.81	1,533.10	1,529.45	1,510.10	1,531.40	
- ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดรวม (บาท/ปี)	3,758.04	780.86	1,227.23	1,228.23	1,229.23	1,230.23	1,231.23	1,232.23	1,233.23	
- รายได้เหนือต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด(บาท/ปี)	-3,758.04	-780.86	6,523.45	6,927.81	8,778.86	8,568.20	6,938.78	5,714.73	4,688.90	
- รายได้สุทธิ (บาท/ปี)	- 6,452.55	- 857.14	6,168.61	6,639.87	8,465.27	8,265.32	6,640.56	5,436.85	4,390.73	
- มูลค่าปัจจุบันรายได้เหนือต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด(บาท/ปี)	- 3,842.79	- 898.09	6,325.53	6,797.58	8,624.15	8,425.07	6,801.35	5,598.85	4,553.65	
- มูลค่าปัจจุบันของรายได้สุทธิ (บาท/ปี)	- 4,079.64	- 1,070.32	5,852.31	6,391.26	8,192.18	8,003.81	6,384.74	5,202.59	4,137.09	
- มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (บาท/ปี)									34,461.61	

ที่มา: จากการวิเคราะห์

หมายเหตุ * ค่าขนส่งในการขาย หมายถึง ค่าแรงงานและค่ารถหรือค่าจ้างเพื่อนำยางพาราไปขาย

จากการศึกษาความคุ้มค่าในการลงทุน พบว่า ในการลงทุนปลูกยางพาราดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นอย่างแผ่นดิบหรือยางก้อนถ้วยของทั้ง 3 ฟาร์ม ให้ผลตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวก ซึ่งการผลิตยางก้อนถ้วยในฟาร์มขนาดใหญ่ให้ผลตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุนมากที่สุด โดยมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิต่อไร่มากที่สุดเท่ากับ 34,461.61 บาท รองลงมาคือ การผลิตยางแผ่นดิบในฟาร์มขนาดใหญ่มีมูลค่าปัจจุบันต่อไร่เท่ากับ 29,216.31 บาทสุทธิต่อปี โดยการผลิตยางก้อนถ้วยของเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิต่อไร่น้อยที่สุดเท่ากับ 14,531.48บาท นอกจากนี้แล้วจากการศึกษายังพบอีกว่าเกษตรกรที่ผลิตยางก้อนถ้วยในฟาร์มขนาดกลางและใหญ่มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิต่ำกว่าเกษตรกรที่ผลิตยางแผ่นดิบในฟาร์มเดียวกัน เนื่องจากเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางและขนาดใหญ่ที่ผลิตยางก้อนถ้วยมีปริมาณผลผลิตน้ำยางโดยเฉลี่ยมากกว่าเกษตรกรที่ผลิตยางก้อนถ้วย ประกอบกับการผลิตยางก้อนถ้วยจะเสียน้ำหนักยางน้อยกว่ายางแผ่นดิบและไม่มีต้นทุนในการซื้อเครื่องรีดน้ำยางและเครื่องทำดอกยาง ส่งผลให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิในการผลิตยางก้อนถ้วยมากกว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิในการผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางและขนาดใหญ่ ในขณะที่การผลิตยางแผ่นดิบจะมีต้นทุนค่าเครื่องมือเครื่องจักรที่สูงกว่าการผลิตยางก้อนถ้วยและจะมีสูญเสียน้ำหนักยางเพื่อแปรรูปเป็นยางแผ่นดิบมากกว่ายางก้อนถ้วย แต่ผลการศึกษาในฟาร์มขนาดเล็กพบว่า เกษตรกรที่ผลิตยางแผ่นดิบมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิในการผลิตยางแผ่นดิบมากกว่าการผลิตยางก้อนถ้วยเนื่องจาก เกษตรกรที่ผลิตยางแผ่นดิบมีปริมาณน้ำยางเฉลี่ยมากกว่าเกษตรกรที่ผลิตยางก้อนถ้วยและมีราคาซื้อขายยางแผ่นดิบสูงกว่ายางก้อนถ้วยมาก ซึ่งมากกว่าต้นทุนที่เกิดขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กที่ผลิตยางแผ่นดิบมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิสูงกว่ายางก้อนถ้วย(ตารางที่ 5.7)

ตารางที่ 5.7 มูลค่าปัจจุบันสุทธิต่อไร่จากการทำสวนยางพาราของเกษตรกรในแต่ละฟาร์ม

ขนาดฟาร์ม	ผลิตภัณฑ์ยางพารา	
	ยางแผ่นดิบ	ยางก้อนถ้วย
เล็ก	22,116.93	14,531.48
กลาง	23,038.80	27,428.94
ใหญ่	29,216.31	34,461.61

ที่มา: จากการวิเคราะห์

5.2 ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกพืชอายุสั้นของเกษตรกรกลุ่มประจำปีการเพาะปลูกที่

2553/2554

จากการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนพบว่า เกษตรกรในแต่ละฟาร์มจะมีต้นทุนผลตอบแทนที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดทางด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น พื้นที่ที่ใช้ในการผลิตหรือจำนวนแรงงาน

ครัวเรือน (ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญต่อต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด) ทำให้เกษตรกรในแต่ละฟาร์มมีการจ้างแรงงานเพิ่มจากแรงงานที่มีอยู่ ดังนั้นในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน จึงแบ่งต้นทุนออกเป็นต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด ต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด (แรงงานครัวเรือน) ต้นทุนคงที่ และผลตอบแทน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้าวเหนียวนาปี

จากการผลิตข้าวเหนียวนาปีของเกษตรกรทั้ง 3 กลุ่มพบว่า ในฟาร์มขนาดเล็กเกษตรกรมีผลผลิตข้าวเหนียวนาปีเฉลี่ย 595.11 กิโลกรัมต่อไร่ โดยจำหน่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 14.70 บาท ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตข้าวเหนียวนาปีเฉลี่ย 8,748.12 บาทต่อไร่ โดยมีต้นทุนรวมจากการผลิตข้าวเหนียวนาปีเฉลี่ย 5,647.92 บาทต่อไร่ ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนคงที่เฉลี่ย 117.53 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 5,530.39 บาทต่อไร่ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่าเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กมีรายได้เหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 3,100.20 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.8) และจากการเก็บข้อมูลฟาร์มขนาดกลาง พบว่า เกษตรกรมีผลผลิตข้าวเหนียวนาปีเฉลี่ย 552.91 กิโลกรัมต่อไร่ โดยจำหน่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 14.70 บาท ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตข้าวเหนียวนาปีเฉลี่ย 8,127.78 บาทต่อไร่ โดยมีต้นทุนรวมเฉลี่ย 5,635.59 บาทต่อไร่ ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนคงที่เฉลี่ย 57.34 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 5,578.25 บาทต่อไร่ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่าเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางมีรายได้เหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 2,492.19 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.8) สุดท้ายคือเกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่ พบว่า เกษตรกรมีผลผลิตข้าวเหนียวนาปีเฉลี่ย 524.29 กิโลกรัมต่อไร่ โดยจำหน่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 14.70 บาท ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตข้าวเหนียวนาปี 7,707.06 บาทต่อไร่ โดยมีต้นทุนรวมเฉลี่ย 5,317.07 บาทต่อไร่ ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนคงที่เฉลี่ย 68.35 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 5,248.72 บาทต่อไร่ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้เกษตรกรมีรายได้เหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 2,389.99 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.8) นอกจากนั้นแล้วเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กมีรายได้เหนือต้นทุนผันแปรมากที่สุดเฉลี่ย 3,217.74 บาทต่อไร่ รองลงมาคือ เกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางและเกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่ตามลำดับ โดยเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางมีรายได้เหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 2,549.53 บาทต่อไร่และเกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่เฉลี่ย 2,458.35 บาทต่อไร่

ตารางที่ 5.8 ผลผลิต ราคา ต้นทุนและรายได้ของข้าวเหนียวนาปีในแต่ละฟาร์ม

กิจกรรมการผลิต	ขนาดฟาร์ม		
	เล็ก (n = 56)	กลาง (n = 31)	ใหญ่ (n = 13)
ข้าวเหนียวนาปี			
ผลผลิต ราคา รายได้			
- ผลผลิต/ไร่ (ก.ก./ไร่)	595.11	552.91	524.29
- ราคาขายเฉลี่ย (บาท/ก.ก.)	14.70	14.70	14.70
- รายได้ (บาท/ไร่)	8,748.12	8,127.78	7,707.06
ต้นทุน			
ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)			
- ค่าเครื่องมือเครื่องจักร	117.53	57.34	68.35
ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	4,312.06	3,144.02	3,575.06
- ค่าเมล็ดพันธุ์เฉลี่ย	166.73	213.54	193.21
- ค่าปุ๋ยเฉลี่ย	427.54	493.15	397.45
- ค่าสารเคมีและอื่นๆเฉลี่ย	99.08	59.80	56.43
- ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย	3,009.98	1,885.42	2,508.33
- ค่าน้ำมัน	155.65	92.18	61.92
- ค่าเช่าเครื่องจักร	453.07	399.93	357.71
ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	1,218.32	2,434.23	1,673.65
- แรงงานครัวเรือน	1,218.32	2,434.23	1,673.65
ต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	5,647.92	5,635.59	5,317.07
รายได้เหนือต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	4,436.06	4,983.76	4,132.00
รายได้เหนือต้นทุนผันแปรทั้งหมดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	3,217.74	2,549.53	2,458.35
รายได้เหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	3,100.20	2,492.19	2,389.99

ที่มา: จากการวิเคราะห์

ข้าวเหนียวนาปรัง

จากการผลิตข้าวเหนียวนาปรังของเกษตรกรทั้ง 3 กลุ่มพบว่าเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กมีผลผลิตข้าวเหนียวนาปรังเฉลี่ย 518.06 กิโลกรัมต่อไร่ โดยจำหน่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 11.48 บาท ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตข้าวเหนียวนาปรังเฉลี่ย 5,947.33 บาทต่อไร่ โดยมีต้นทุนรวมจากการผลิตข้าวเหนียวนาปรังเฉลี่ย 3,108.07 บาทต่อไร่ ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนคงที่เฉลี่ย 177.54 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 2,930.53 บาทต่อไร่ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่าเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กมีรายได้เหนือต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย 2,839.26 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.9) และจากการเก็บข้อมูลของฟาร์มขนาดกลาง พบว่าเกษตรกรมีผลผลิตข้าวเหนียวนาปรังเฉลี่ย 650 กิโลกรัมต่อไร่ โดยจำหน่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 11.45 บาท ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตข้าวเหนียวนาปรังเฉลี่ย 7,442.50 บาทต่อไร่ โดยมีต้นทุนรวมเฉลี่ย 3,175.32 บาทต่อไร่ ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนคงที่เฉลี่ย 79.82 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 3,095.50 บาทต่อไร่ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่าเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางมีรายได้เหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 4,267.18 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.9)

สุดท้ายคือเกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่พบว่า เกษตรกรมีผลผลิตข้าวเหนียวนาปรังเฉลี่ย 600 กิโลกรัมต่อไร่ โดยจำหน่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 11.45 บาท ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตข้าวเหนียวนาปรัง 6,870 บาทต่อไร่ โดยมีต้นทุนรวมเฉลี่ย 3,081.28 บาทต่อไร่ ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนคงที่เฉลี่ย 36.78 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 3,044.50 บาทต่อไร่ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้เกษตรกรมีรายได้เหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 3,788.72 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.9) นอกจากนั้นแล้วเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางมีรายได้เหนือต้นทุนผันแปรมากที่สุดเฉลี่ย 4,347 บาทต่อไร่ รองลงมาคือ เกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่และเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กตามลำดับ โดยเกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่มีรายได้เหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 3,825.50 บาทต่อไร่และเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กเฉลี่ย 3,016.80 บาทต่อไร่

ลิขสิทธิ์ © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 5.9 ผลผลิต ราคา ต้นทุนเงินสดและรายได้ของข้าวเหนียวนาปรังในแต่ละฟาร์ม

กิจกรรมการผลิต	ขนาดฟาร์ม		
	เล็ก (n = 56)	กลาง (n = 31)	ใหญ่ (n = 13)
ข้าวเหนียวนาปรัง			
ผลผลิต ราคา รายได้			
- ผลผลิต/ไร่ (ก.ก./ไร่)	518.06	650.00	600.00
- ราคาขายเฉลี่ย (บาท/ก.ก.)	11.48	11.45	11.45
- รายได้ (บาท/ไร่)	5,947.33	7,442.50	6,870.00
ต้นทุน			
ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	177.54	79.82	36.78
- ค่าเครื่องมือเครื่องจักร	177.54	79.82	36.78
ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	2,395.81	2,251.75	1,919.50
- ค่าเมล็ดพันธุ์เฉลี่ย	585.56	514.58	462.50
- ค่าปุ๋ยเฉลี่ย	962.50	943.75	787.50
- ค่าสารเคมีและอื่นๆเฉลี่ย	70.00	135.33	108.00
- ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย	-	-	-
- ค่าน้ำมัน	44.42	58.08	61.50
- ค่าเช่าเครื่องจักร	733.33	600.00	500.00
ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	534.72	843.75	1,125.00
- แรงงานครัวเรือน	534.72	843.75	1,125.00
ต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	3,108.07	3,175.32	3,081.28
รายได้เหนือต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	3,551.52	5,190.75	4,950.50
รายได้เหนือต้นทุนผันแปรทั้งหมดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	3,016.80	4,347.00	3,825.50
รายได้เหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	2,839.26	4,267.18	3,788.72

ที่มา: จากการวิเคราะห์

ข้าวเจ้านาปรัง

จากการผลิตข้าวเจ้านาปรังของเกษตรกรทั้ง 3 กลุ่มพบว่า เกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กมีผลผลิตข้าวเจ้านาปรังเฉลี่ย 710.83 กิโลกรัมต่อไร่ โดยจำหน่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 10.50 บาท ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตข้าวเหนียวนาปรังเฉลี่ย 7,463.75 บาทต่อไร่ โดยมีต้นทุนรวมจากการผลิตข้าวเจ้านาปรังเฉลี่ย 4,608.91 บาทต่อไร่ ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนคงที่เฉลี่ย 93.26 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 4,515.65 บาทต่อไร่ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่าเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กมีรายได้เหนือต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย 2,854.84 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.10) และจากการเก็บข้อมูลของฟาร์มขนาดกลาง พบว่า เกษตรกรมีผลผลิตข้าวเจ้านาปรังเฉลี่ย 810 กิโลกรัมต่อไร่โดยจำหน่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 10.50 บาท ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตข้าวเหนียวนาปรังเฉลี่ย 8,505 บาทต่อไร่ โดยมีต้นทุนรวมเฉลี่ย 3,927.36 บาทต่อไร่ ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนคงที่เฉลี่ย 54.07 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 3,873.28 บาทต่อไร่ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่าเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางมีรายได้เหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 4,577.64 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.10)

สุดท้ายคือเกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่พบว่า เกษตรกรมีผลผลิตข้าวเจ้านาปรังเฉลี่ย 804.17 กิโลกรัมต่อไร่ โดยจำหน่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 10.50 บาท ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตข้าวเจ้านาปรัง 8,443.79 บาทต่อไร่ โดยมีต้นทุนรวมเฉลี่ย 3,879.51 บาทต่อไร่ ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนคงที่เฉลี่ย 58.50 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 3,821.01 บาทต่อไร่ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้เกษตรกรมีรายได้เหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 4,564.27 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.10) เมื่อศึกษารายได้เหนือต้นทุนผันแปรพบว่า เกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางมีรายได้เหนือต้นทุนผันแปรมากที่สุดเฉลี่ย 4,631.72 บาทต่อไร่ รองลงมาคือ เกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่และเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กตามลำดับ โดยเกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่มีรายได้เหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 4,622.78 บาทต่อไร่และเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กมีรายได้เหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 2,948.10 บาทต่อไร่

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 5.10 ผลผลิต ราคา ต้นทุนและรายได้ของข้าวเจ้านาปรังในแต่ละฟาร์ม

กิจกรรมการผลิต	ขนาดฟาร์ม		
	เล็ก (n = 56)	กลาง (n = 31)	ใหญ่ (n = 13)
ข้าวเจ้านาปรัง			
ผลผลิต ราคา รายได้			
- ผลผลิต/ไร่ (ก.ก./ไร่)	710.83	810.00	804.17
- ราคาขายเฉลี่ย (บาท/ก.ก.)	10.50	10.50	10.50
- รายได้ (บาท/ไร่)	7,463.75	8,505.00	8,443.79
ต้นทุน			
ต้นทุนคงที่ (บาท/ไร่)	93.26	54.07	58.50
- ค่าเครื่องมือเครื่องจักร	93.26	54.07	58.50
ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	3,088.57	2,998.28	3,011.27
- ค่าเมล็ดพันธุ์เฉลี่ย	585.56	577.33	562.93
- ค่าปุ๋ยเฉลี่ย	962.50	791.67	721.00
- ค่าสารเคมีและอื่นๆเฉลี่ย	70.00	61.72	72.15
- ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย	953.13	1,031.25	1,119.74
- ค่าน้ำมัน	44.42	90.17	94.82
- ค่าเช่าเครื่องจักร	472.97	446.15	440.63
ต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	1,427.08	875.00	809.74
- แรงงานครัวเรือน	1,427.08	875.00	809.74
ต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	4,608.91	3,927.36	3,879.51
รายได้เหนือต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	4,375.18	5,506.72	5,432.52
รายได้เหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย (บาท/ไร่)	2,948.10	4,631.72	4,622.78
รายได้เหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	2,854.84	4,577.64	4,564.27

ที่มา: จากการวิเคราะห์

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

จากการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรทั้ง 3 กลุ่มพบว่า เกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กมีผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 721.53 กิโลกรัมต่อไร่ โดยจำหน่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.82 บาท ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 5,642.36 บาทต่อไร่ โดยมีต้นทุนรวมจากการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 2,991.90 บาทต่อไร่ ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนคงที่เฉลี่ย 106.12 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 2,885.79 บาทต่อไร่ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่าเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กมีรายได้เหนือต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย 2,650.46 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.11) และจากการเก็บข้อมูลของฟาร์มขนาดกลาง พบว่า เกษตรกรมีผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 686.80 กิโลกรัมต่อไร่ โดยจำหน่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.82 บาท ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 5,370.78 บาทต่อไร่ โดยมีต้นทุนรวมเฉลี่ย 2,850.79 บาทต่อไร่ ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนคงที่เฉลี่ย 60.79 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 2,790 บาทต่อไร่ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่าเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางมีรายได้เหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 2,519.99 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.11) สุดท้ายคือเกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่พบว่า เกษตรกรมีผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 670.22 กิโลกรัมต่อไร่ โดยจำหน่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.75 บาท ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 5,194.21 บาทต่อไร่ โดยมีต้นทุนรวมเฉลี่ย 2,729.81 บาทต่อไร่ ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนคงที่เฉลี่ย 69.75 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 2,660.06 บาทต่อไร่ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้เกษตรกรมีรายได้เหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 2,464.40 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.11) ในส่วนของรายได้เหนือต้นทุนผันแปรพบว่า เกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กมีรายได้เหนือต้นทุนผันแปรมากที่สุดเฉลี่ย 2,756.58 บาทต่อไร่ รองลงมาคือ เกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางและเกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่ตามลำดับ โดยเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางมีรายได้เหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 2,580.78 บาทต่อไร่และเกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่เฉลี่ย 2,534.15 บาทต่อไร่

ตารางที่ 5.11 ผลผลิต ราคา ต้นทุนและรายได้ของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในแต่ละฟาร์ม

กิจกรรมการผลิต	ขนาดฟาร์ม		
	เล็ก (n = 56)	กลาง (n = 31)	ใหญ่ (n = 13)
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์			
ผลผลิต ราคา รายได้			
- ผลผลิต/ไร่ (ก.ก./ไร่)	721.53	686.80	670.22
- ราคาขายเฉลี่ย (บาท/ก.ก.)	7.82	7.82	7.75
- รายได้ (บาท/ไร่)	5,642.36	5,370.78	5,194.21
ต้นทุน			
ต้นทุนคงที่ (บาท/ไร่)	106.12	60.79	69.75
- ค่าเครื่องมือเครื่องจักร	106.12	60.79	69.75
ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	2,166.98	2,140.00	1,771.00
- ค่าเมล็ดพันธุ์เฉลี่ย	339.69	320.00	273.24
- ค่าปุ๋ยเฉลี่ย	253.66	170.00	157.75
- ค่าสารเคมีและอื่นๆเฉลี่ย	59.73	70.00	78.03
- ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย	1,057.72	1,500.00	1,183.11
- ค่าน้ำมัน	72.86	80.00	78.87
- ค่าเช่าเครื่องจักร	383.33	-	-
ต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	718.80	650.00	889.06
- แรงงานครัวเรือน	718.80	650.00	889.06
ต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	2,991.90	2,850.79	2,729.81
รายได้เหนือต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	3,475.38	3,230.78	3,423.21
รายได้เหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย (บาท/ไร่)	2,756.58	2,580.78	2,534.15
รายได้เหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	2,650.46	2,519.99	2,464.40

ที่มา: จากการวิเคราะห์

ถั่วเขียว

จากการผลิตถั่วเขียวของเกษตรกรทั้ง 3 กลุ่มพบว่า เกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กมีผลผลิตถั่วเขียวเฉลี่ย 150 กิโลกรัมต่อไร่ โดยจำหน่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 25 บาท ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตถั่วเขียวเฉลี่ย 3,750 บาทต่อไร่ โดยมีต้นทุนรวมจากการผลิตถั่วเขียวเฉลี่ย 2,171.16 บาทต่อไร่ ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนคงที่เฉลี่ย 28.66 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 2,142.50 บาทต่อไร่ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่าเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กมีรายได้เหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 1,578.84 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.12) และจากการเก็บข้อมูลของฟาร์มขนาดกลาง พบว่า เกษตรกรมีผลผลิตถั่วเขียวเฉลี่ย 147.56 กิโลกรัมต่อไร่ โดยจำหน่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 25 บาท ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตถั่วเขียวเฉลี่ย 3,689 บาทต่อไร่ โดยมีต้นทุนรวมเฉลี่ย 2,336.03 บาทต่อไร่ ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนคงที่เฉลี่ย 13.80 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 2,322.23 บาทต่อไร่ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่าเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางมีรายได้เหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 1,352.97 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.12) สุดท้ายคือเกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่พบว่า เกษตรกรมีผลผลิตถั่วเขียวเฉลี่ย 175 กิโลกรัมต่อไร่ โดยจำหน่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 25 บาท ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตถั่วเขียวเฉลี่ย 4,375 บาทต่อไร่ โดยมีต้นทุนรวมเฉลี่ย 1,823.60 บาทต่อไร่ ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนคงที่เฉลี่ย 16 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 1,807.60 บาทต่อไร่ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้เกษตรกรมีรายได้เหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 2,551.40 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.12) นอกจากนี้ เกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่มีรายได้เหนือต้นทุนผันแปรมากที่สุดเฉลี่ย 2,567.40 บาทต่อไร่ รองลงมาคือ เกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กและเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางตามลำดับ โดยเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กมีรายได้เหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 1,607.50 บาทต่อไร่และเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางเฉลี่ย 1,366.77 บาทต่อไร่

หอมแดง

การผลิตหอมแดงจะพบเฉพาะในฟาร์มขนาดเล็กเท่านั้น โดยเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กมีผลผลิตหอมแดงเฉลี่ย 647.50 กิโลกรัมต่อไร่ และมีราคาจำหน่ายเฉลี่ย 19 บาทต่อกิโลกรัม ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตหอมแดงเฉลี่ย 12,302.50 บาทต่อไร่ โดยมีต้นทุนรวมเฉลี่ย 1,890.81 บาทต่อไร่ ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนคงที่เฉลี่ย 217.24 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 1,057.50 บาทต่อไร่ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่า เกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กมีรายได้เหนือต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย 10,411.69 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.13) และมีรายได้เหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 10,628.39 บาทต่อไร่

ตารางที่ 5.12 ผลผลิต ราคา ต้นทุนเงินสดและรายได้เหนือต้นทุนเงินสดของถั่วเขียวในแต่ละฟาร์ม

กิจกรรมการผลิต	ขนาดฟาร์ม		
	เล็ก (n = 56)	กลาง (n = 31)	ใหญ่ (n = 13)
ถั่วเขียว			
ผลผลิต ราคา รายได้			
- ผลผลิต/ไร่ (ก.ก./ไร่)	150.00	147.56	175.00
- ราคาขายเฉลี่ย (บาท/ก.ก.)	25.00	25.00	25.00
- รายได้ (บาท/ไร่)	3,750.00	3,689.00	4,375.00
ต้นทุน			
ต้นทุนคงที่ (บาท/ไร่)	28.66	13.80	16.00
- ค่าเครื่องมือเครื่องจักร	28.66	13.80	16.00
ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	1,330.00	1,212.86	911.76
- ค่าเมล็ดพันธุ์เฉลี่ย	240.00	228.57	111.76
- ค่าปุ๋ยเฉลี่ย	-	-	-
- ค่าสารเคมีและอื่นๆเฉลี่ย	15.00	34.29	-
- ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย	375.00	250.00	375.00
- ค่าน้ำมัน	-	-	-
- ค่าเช่าเครื่องจักร	700.00	700.00	425.00
ต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	812.50	1,109.38	895.83
- แรงงานครัวเรือน	812.50	1,109.38	895.83
ต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	2,171.16	2,336.03	1,823.60
รายได้เหนือต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	2,420.00	2,476.14	3,463.24
รายได้เหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย (บาท/ไร่)	1,607.50	1,366.77	2,567.40
รายได้เหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	1,578.84	1,352.97	2,551.40

ที่มา: จากการวิเคราะห์

ตารางที่ 5.13 ผลผลิต ราคา ต้นทุนและรายได้ของหอมแดงในฟาร์มขนาดเล็ก

กิจกรรมการผลิต	ฟาร์มขนาดเล็ก (n = 56)
หอมแดง	
ผลผลิต ราคา รายได้	
- ผลผลิต/ไร่ (ก.ก./ไร่)	647.50
- ราคาขายเฉลี่ย (บาท/ก.ก.)	19.00
- รายได้ (บาท/ไร่)	12,302.50
ต้นทุน	
ต้นทุนคงที่ (บาท/ไร่)	217.24
- ค่าเครื่องมือเครื่องจักร	217.24
ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	1,057.50
- ค่าเมล็ดพันธุ์เฉลี่ย	65.00
- ค่าปุ๋ยเฉลี่ย	92.50
- ค่าสารเคมีและอื่นๆเฉลี่ย	150.00
- ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย	750.00
- ค่าน้ำมัน	-
- ค่าเช่าเครื่องจักร	-
ต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	616.07
- แรงงานครัวเรือน	616.07
ต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	1,890.81
รายได้เหนือต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	11,245.00
รายได้เหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย (บาท/ไร่)	10,628.93
รายได้เหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	10,411.69

ที่มา: จากการวิเคราะห์

แตงโม

จากการผลิตแตงโมของเกษตรกรทั้ง 3 กลุ่มพบว่า เกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กมีผลผลิตแตงโมเฉลี่ย 3,500 กิโลกรัมต่อไร่ โดยจำหน่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 10 บาท ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตแตงโมเฉลี่ย 35,000 บาทต่อไร่ โดยมีต้นทุนรวมเฉลี่ย 10,184.24 บาทต่อไร่ ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนคงที่เฉลี่ย 128.09 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 10,056.14 บาทต่อไร่ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่าเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กมีรายได้เหนือต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย 24,815.76 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.14) และจากการเก็บข้อมูลของฟาร์มขนาดกลาง พบว่า เกษตรกรมีผลผลิตแตงโมเฉลี่ย 3,583.33 กิโลกรัมต่อไร่ โดยจำหน่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 10 บาท ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตแตงโมเฉลี่ย 35,833.33 บาทต่อไร่ โดยมีต้นทุนรวมเฉลี่ย 10,084.28 บาทต่อไร่ ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนคงที่เฉลี่ย 54.70 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 10,029.58 บาทต่อไร่ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่าเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางมีรายได้เหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 25,749.05 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.14) สุดท้ายคือเกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่พบว่า เกษตรกรมีผลผลิตแตงโมเฉลี่ย 3,750 กิโลกรัมต่อไร่ โดยจำหน่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 10 บาท ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตแตงโมเฉลี่ย 37,500 บาทต่อไร่ โดยมีต้นทุนรวมเฉลี่ย 9,068.26 บาทต่อไร่ ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนคงที่เฉลี่ย 49.51 บาทต่อไร่และต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 9,018.75 บาทต่อไร่ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้เกษตรกรมีรายได้เหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 28,431.74 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.14) นอกจากนั้นแล้ว เกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่มีรายได้เหนือต้นทุนผันแปรมากที่สุดเฉลี่ย 28,481.25 บาทต่อไร่ รองลงมาคือ เกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางและเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กตามลำดับ โดยเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางมีรายได้เหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 25,803.75 บาทต่อไร่และเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กเฉลี่ย 24,943.86 บาทต่อไร่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 5.14 ผลผลิต ราคา ต้นทุนและรายได้ของแตงโมในแต่ละฟาร์ม

กิจกรรมการผลิต	ขนาดฟาร์ม		
	เล็ก (n = 56)	กลาง (n = 31)	ใหญ่ (n = 13)
แตงโม			
ผลผลิต ราคา รายได้			
- ผลผลิต/ไร่ (ก.ก./ไร่)	3,500.00	3,583.33	3,750.00
- ราคาขายเฉลี่ย (บาท/ก.ก.)	10.00	10.00	10.00
- รายได้ (บาท/ไร่)	35,000.00	35,833.33	37,500.00
ต้นทุน			
ต้นทุนคงที่ (บาท/ไร่)	128.09	54.70	49.51
- ค่าเครื่องมือเครื่องจักร	128.09	54.70	49.51
ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	6,824.00	7,217.08	6,018.75
- ค่าเมล็ดพันธุ์เฉลี่ย	810.00	769.17	787.50
- ค่าปุ๋ยเฉลี่ย	2,850.00	1,415.83	3,575.00
- ค่าสารเคมีและอื่นๆเฉลี่ย	353.00	408.75	481.25
- ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย	1,375.00	3,625.00	-
- ค่าน้ำมัน	936.00	598.33	775.00
- ค่าเช่าเครื่องจักร	500.00	400.00	400.00
ต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	3,232.14	2,812.50	3,000.00
- แรงงานครัวเรือน	3,232.14	2,812.50	3,000.00
ต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	10,184.24	10,084.28	9,068.26
รายได้เหนือต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	28,176.00	28,616.25	31,481.25
รายได้เหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย (บาท/ไร่)	24,943.86	25,803.75	28,481.25
รายได้เหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย (บาท/ไร่)	24,815.76	25,749.05	28,431.74

ที่มา: จากการวิเคราะห์